

Posúdenie akademických výsledkov Dr. Lívie Körtvélyessy

Moje hodnotenie Dr. Körtvélyessy sa zakladá na Curriculum Vitae, ktoré obsahuje údaje o výskume, publikáciách, citáciách, editorskej práci, účasti na konferenciách a jej ďalších aktivitách.

Evidujem tri dôležité smery vo výskume dr. Körtvélyessy: (i) evaluatívna morfológia, (ii) typológia slovtvorby a (iii) sociolingvistické a psycholingvistické faktory pri utváraní nových pomenovaní.

Práca Dr. Körtvélyessy v oblasti evaluatívnej morfológie je na špičkovej svetovej úrovni z hľadiska jej ústrednej hypotézy a použitej metodológie. Prináša výsledky skúmania evaluatívnej morfológie na základe areálnej typológie. Ťažisko výskumu spočíva vo využívaní deminutív a augmentatív v Štandardnom priemernom európskom jazyku (SAE). Tento výskum nadväzuje na projekt EUROTYP, ktorý odhalil typologickú podobnosť európskych jazykov. Rozsiahly typologický výskum Dr. Körtvélyessy vychádza zo vzorky 200 jazykov a z hypotézy, že evaluatívna morfológia je charakteristickou črtou SAE. Toto konštatovanie sa opiera o porovnanie jazykov SAE a jazykov mimo územia SAE. Prístup Dr. Körtvélyessy je metodologicky inovatívny v tom zmysle, že zavádza parameter *nasýtenosti evaluatívnej morfológie*, pomocou ktorého sa určuje bohatosť evaluatívnej morfológie v jednotlivých jazykoch vo väzbe na sémantické, slovnodruhové a slovtvorné aspekty evaluatívnej morfológie. Tento smer výskumu prináša nový pohľad na výskum sémantiky evaluatívnej morfológie a utvárania evaluatív, opierajúci sa o dva kognitívne modely, radiálny model sémantiky evaluatívnej morfológie a model utvárania evaluatív. Osobitná pozornosť sa venuje fonetickej ikonicitě v evaluatívnej morfológii, ktorá sa skúma experimentálnymi metódami.

Typologický výskum slovtvorby (publikovaný vo viacerých štúdiách a v monografii *Word-Formation across Languages*) je nový a zaujímavý. Skúma doposiaľ neprebádanú oblasť, pričom podáva systematický prehľad slovtvorby v jazykoch sveta. Podľa môjho názoru predstavuje adekvátny prístup k typológii, keďže sa zameriava na jazykovú rozmanitosť a jej teoretické dôsledky. Nesleduje maximálny počet jazykov (na rozdiel od databázy WALS), ale sústreďuje sa na starostlivo selektovanú skupinu vyše 50 jazykov reprezentujúcich viac ako 25 jazykových rodín. Vďaka tomu poskytuje komplexnejší pohľad na jazyky sveta. Usúvzťažňuje slovtvorné procesy v geneticky a geograficky odlišných jazykoch. Práca sa zakladá na zbere dát cez dotazník ako aj pomocou gramatík jednotlivých jazykov. To umožňuje dospieť k veľmi zaujímavým deskriptívnym výsledkom. Podstatné je však to, že ide o teoreticky orientovaný výskum realizovaný z dvoch vzájomne sa dopĺňajúcich perspektív: semaziologickej a onomaziologickej. To umožňuje poukázať jednak na základné funkcie slovtvorných procesov ako aj na spôsob vyjadrovania vybraných kognitívnych kategórií. Hodnotím to ako 'kvalitatívnu' typológiu v duchu *Surrey Morphology Group*, ktorú vedie Prof. Grev Corbett.

Tretie výskumné smerovanie vychádza z hypotézy, že nové pomenovania vznikajú na základe vzájomného pôsobenia sociolingvistických faktorov a tlaku slovtvorných pravidiel na slovtvorné stratégie preferované užívateľom jazyka. Túto myšlienku považujem za veľmi podnetnú. Dr. Körtvélyessy demonštruje, že striktné lingvistický prístup k slovtvorbe nedokáže v plnej miere postihnúť produktivitu slovtvorných pravidiel, pretože dôležitú

úlohu tu zohrávajú mimojazykové faktory. Ide teda o vzájomné pôsobenie princípov jazykovej architektúry a sociologických aspektov: či už sa to týka faktu, že užívatelia jazyka sú súčasťou multilingválnej spoločnosti, sociolingvistických faktorov (napr. vek používateľov jazyka) alebo psycholingvistických faktorov (napr. kreatívne schopnosti používateľov jazyka). V svojom výskume Dr. Körtvélyessy úspešne využíva skutočnosť, že je bilingválnym maďarsko-slovenským hovoriacim, čo jej umožňuje analyzovať vplyv jazykového pozadia na tvorenie nových pomenovaní.

V predchádzajúcej časti som hodnotil výsledky výskumu kandidátky z hľadiska kvality a relevantnosti. Rád by som ešte pripojil niekoľko slov k produktivite a medzinárodnom ohlase na jej prácu.

Jej CV sa končí prehľadom plnenia kvantitatívnych kritérií Univerzity Pavla Jozefa Šafárika pre uchádzača o titul profesora. Z uvedeného prehľadu jasne vyplýva, že tieto kritériá Dr. Körtvélyessy spĺňa. Kvantitatívne kritériá sú vždy citlivou záležitosťou. Sú rôzne v rôznych vedných disciplínach, ba dokonca aj vnútri tej istej vednej disciplíny. Na univerzite, kde pôsobím, by výsledky práce Dr. Körtvélyessy bezpochyby zodpovedali kvantitatívnym požiadavkám kladeným na vedeckých pracovníkov.

Dovoľte mi zdôrazniť ešte jeden moment. Už 5 rokov som členom *Národnej kancelárie pre výskum a vývoj* (NKFIH) pre oblasť lingvistiky. Umožnilo mi to utvoriť si lepší obraz o publikačných stratégiách odborníkov pôsobiacich v Strednej Európe. Z tohto hľadiska sú publikácie Dr. Körtvélyessy pozoruhodné svojou orientáciou na medzinárodné publikum. Publikuje predovšetkým v anglickom jazyku a v medzinárodných časopisoch (*Poznan Studies in Contemporary linguistics*, *SKASE*, *Lexis*). Dôležité je však to, že jej monografie a ňou editované knihy vychádzajú v prestížnych vydavateľstvách (Cambridge University Press, Springer, Cambridge Scholars Publishing, Edinburgh University Press), čo zaručuje širokú dostupnosť týchto prác. Inými slovami, práca Dr. Körtvélyessy nie je zaujímavá iba z kvalitatívneho hľadiska, ale zároveň je tu istota, že sa dostane aj k čitateľom.

Dr. Körtvélyessy je veľmi aktívnou vedkyňou, ktorá participuje na významných konferenciách v oblasti morfológie a typológie. Stačí spomenúť konferenciu *Asociácie pre lingvistickú typológiu*, vrcholné podujatie typológov, konferencie pod názvom *Mediterranean Morphology Meetings*, ktoré sú významným podujatím morfológov, či širšie orientované každoročné konferencie *Societas Linguistica Europaea* a *Linguistics Beyond And Within*. Pri týchto podujatiach som mal možnosť priamo sledovať excelentné vystúpenia dr. Körtvélyessy. Za pozornosť tiež stoja pozvánky na plenárne prednášky na konferenciách ako aj prednášky na významných univerzitách v Holandsku, Maďarsku, Grécku, Španielsku i v Austrálii ako aj vo výskumných inštitúciách ako *Max Planck Institute* v Lipsku.

Medzinárodné pôsobenie Dr. Körtvélyessy možno sledovať aj v jej účasti na medzinárodných výskumných projektoch, organizácii workshopov a konferencií, jej početných výskumných pobytoch i v členstve v redakčných radách časopisov ako sú *Explorations in English Language and Linguistics* (De Gruyter) a *Zeitschrift für Wortbildung* (Peter Lang).

Z môjho pohľadu je v aktivitách Dr. Körtvélyessy veľmi dôležitá tvorba vysokoškolských učebných textov. Je to niečo, s čím sa v mojej krajine často nestretávam. Je dôležité sa

podeliť o vedomosti s mladou generáciou. Tento aspekt činnosti Dr. Körtvélyessy ma preto obzvlášť teší. Vďaka svojim bohatým pedagogickým skúsenostiam na stredných i vysokých školách dokáže pomáhať a inšpirovať mladších študentov v ich akademickej alebo profesionálnej dráhe.

Ak by som hodnotil činnosť Dr. Körtvélyessy z pohľadu pravidiel mojej vlastnej univerzity, jednoznačne by vďaka svojim výsledkom spĺňala kritériá na vedeckého pracovníka. A to by ju oprávňovalo k udeleniu titulu profesora. Som presvedčený, že kandidátka preukázala v doterajšom pôsobení veľmi jasný akademický potenciál. Zvolil som slovo „akademický“, pretože práca na univerzite nie je iba vedeckou prácou, ale zároveň aj poskytovanie inšpirácie pre kolegov a študentov prostredníctvom pedagogickej činnosti. Dlhé roky sa už presviedčam, že akademické pôsobenie Dr. Körtvélyessy je práve takto orientované. Plne podporujem menovanie Dr. Körtvélyessy za profesora.